

# Františkovo slovo

## č.33



**Nepropásnout Ježíše**

**Papežův katalog „kuriálních nemocí“ ke společnému zpytování svědomí**

**Ošetřovat rány a léčit se z prohřešků, popřál papež vatikánským zaměstnancům**

**Papežovo vánoční přání na Korejský poloostrov**

**Dovolím Bohu, aby mne měl rád?**

**Ježíš je spásou každého člověka a každého národa**

**Papež telefonoval křesťanům do iráckého uprchlického tábora**

**Náboženská svoboda je nezczitelným právem každého člověka**

Výběr a výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

## Nepropásnout Ježíše

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes, čtvrtou a poslední adventní neděli, nás liturgie připravuje na Vánoce, které jsou již přede dveřmi, a vybízí nás, abychom rozjímali o andělském zvěstování Panně Marii. Archanděl Gabriel této Panně zjevuje Pánovu vůli, že se stane matkou Jeho jednorozeného Syna: „Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího“ (Lk 1,31-32). Zahledme se na tuto prostou Nazaretskou dívku ve chvíli, kdy se přitakáním dává k dispozici božskému poselství. Všimněme si dvou podstatných aspektů jejího postoje, který je nám vzorem k tomu, jak se připravit na Narození Páně.

Především je to její *víra*, její postoj víry, který spočívá v naslouchání Božímu Slovu a odevzdání se tomuto Slovu naprostou ochotou mysli a srdce. Maria v odpovědi andělovi říká: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1,38). Maria ve své disponibilitě naplněné vírou neví, jakými cestami se bude muset ubírat, jaké bolesti bude muset snášet a jakým rizikům čelit. Je si však vědoma, že Pán od ní žádá, aby Mu naprosto důvěřovala a svěřila se Jeho lásce. Taková je Mariina víra!

Dalším aspektem je schopnost Kristovy Matky *rozpoznat Boží čas*. Maria je ta, která umožnila vtělení Božího Syna, aby „bylo zjeveno tajemství, které bylo skryté od věčných časů“ (Řím 16,25). Umožnila vtělení Slova právě svým pokorným a odvážným přitakáním. Maria nás učí rozpoznávat příhodný čas, ve kterém Ježíš vchází do našeho života a žádá od nás pohotovou a velkodušnou odpověď. A Ježíš vchází. Mystérium Ježíšova narození v Betlémě, ke kterému v dějinách došlo před více než dvěma tisíci lety, se totiž aktualizuje jako duchovní událost liturgického „dneška“. Slovo, které nalezlo příbytek v Mariině panenském lůně, opět zaklepe na dveře každého křesťana vánoční bohoslužbou: přijde a zaklepe. Každý z nás je povolán odpovědět jako Maria osobním a upřímným přitakáním, dát se plně k dispozici Bohu a Jeho milosrdenství, Jeho lásce. Kolikrát jen Ježíš vchází do našeho života, posílá nám anděla a my si to neuvědomujeme, protože jsme velice zaneprázdněni, pohroužení do vlastních myšlenek, do svých záležitostí dokonce i v těchto dnech naší přípravy na Vánoce, takže si nevšimneme, jak přichází, klepe na bránu našeho srdce, prosí o přijetí a žádá svolení podobně jako u Marie. Jeden světec říkával: „Bojím se, že přijde Pán“. Víte, proč se obával? Měl totiž obavy, že si Jej nevšimne a propásne Ho. Když ve svém srdci pocítíme: „Chtěl bych být lepším či lepší... Lituji toho, co jsem učinil...“ Právě to je Pán, který klepe. Dává ti pocítit vůli být lepším, vůli být více nablízku druhým, Bohu. Pocítíš-li to, zastav se. Je to Pán! A jdi se modlit, a možná ke zpovědi, očistit se trochu... to dělá dobře. Dobře si však pamatuj, že jestli pocítíš vůli polepšit se, klepe Pán. Nenech Jej přejít!

V tajemství Vánoc je vedle Marie tiše přítomen svatý Josef, jak to znázorňují každé jesličky, což můžete obdivovat také tady na náměstí sv. Petra. Příkladem Marie a Josefa je pro nás všechny pozváním, abychom s naprostou duševní otevřeností přijali Ježíše, který se z lásky stal naším bratrem. On přichází a přináší světu dar pokoje: „na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení“ (Lk 2,14), jak pastýřům zvěstovaly zástupy andělů. Narození Páně je drahocenný dar a Kristus je náš pravý pokoj. Kristus klepe na naše srdce, aby nám daroval pokoj, pokoj duše. Otevřeme brány Kristu!

Svěřme se příměně naší Matky a svatého Josefa, abychom prožili Vánoce opravdu křesťansky, svobodní od vši světskosti a připraveni přijmout Spasitele, Boha-s-námi.

22.12.2014

## Papežův katalog „kuriálních nemocí“ ke společnému zpytování svědomí

**Vatikán.** Papež František se dnes v Klementinském sále setkal se svými spolupracovníky z římské kurie k tradiční výměně vánočních blahopřání. Petrův nástupce při této příležitosti pronáší obsáhlou promluvu, v níž reflektuje pastorační službu Apoštolského stolce. V samotném úvodu Svatý otec všem pracovníkům římské kurie „srdečně poděkoval za každodenní nasazení ve službě Svatému stolci, katolické církvi, místním církvím a Petrovu nástupci.“

„A spolu s vámi - řekl dále papež - chci poděkovat Pánu za uplynulý rok a za všechno dobro, které prostřednictvím služby Svatého stolce štědře prokazoval, a prosit Jej za odpuštění nedostatků, jichž jsme se dopustili myšlenkami, slovy, skutky a opomenutími. Vycházejte z této prosby o odpuštění,“ papež pak vyzval ke „zpytování svědomí za účelem přípravy našeho srdce na slavnost Narození Páně“.

Petrův nástupce se zamýšlel nad římskou kurií jakožto Kristovým Tělem, »při jehož budování – jak říká Druhý vatikánský koncil – se uplatňuje různost údů a úkolů. Jeden a týž Duch rozděluje k užítku církve své různé dary podle svého bohatství a podle potřeby služeb v církvi« (*Lumen gentium*, 7). „Je krásné – poznamenal papež – dívat se na římskou kurií jako na vzorek církve, tedy jako na „tělo“, které vážně a každodenně usiluje o to, aby bylo více živé, zdravé, harmonické a sjednocené v sobě a s Kristem.

*„Poněvadž je kurie dynamickým tělem nemůže žít bez výživy a péče. Kurie – jako církev – nemůže žít bez vitálního, osobního, autentického a zdravého vztahu s Kristem. Člen kurie, který se denně neživí tímto pokrmem, stává se byrokratem (formalistou, funkcionářem či pouhým zaměstnancem), tedy větví, která usychá, odumírá a je vyhozena. Každodenní modlitba, stálá účast na svátostech, zejména na eucharistii a smíření, denní kontakt s Božím slovem a spiritualita projevující se činorodou láskou, jsou vitální stravou každého z nás. Všichni mějme jasno v tom, že bez Něho nemůžeme činit nic (Jan 15,8).“*

„Upřímný vztah k Bohu – pokračoval papež – živí a posiluje společenství s druhými, takže čím více jsme vnitřně spojeni s Bohem, tím více jsme spojeni mezi sebou, protože *Boží Duch sjednocuje a zlý duch rozděluje*.“ Papež pak přešel k samotnému zpytování svědomí a načrtnul jakýsi „katalog možných kuriálních nemocí“, které „jsou v našem kuriálním životě nejobvyklejší“. Po vzoru otců pouště, kteří takovéto katalogy duchovních nemocí pořizovali, pak František představil seznam patnácti „chorob či pokušení, které oslabují naši službu Pánu“:

**1.** Nemoc spočívá v pocitu „nesmrtelnosti“, „imunity“ nebo dokonce „nezastupitelnosti“, přičemž se opomíjí nezbytná a obvyklá kontrola. Kurie, která neprovádí sebekritiku, neaktualizuje se a nesnaží se být lepší, je tělem nemocným. Pravidelná návštěva hřbitovů by nám umožnila spatřit jména mnoha lidí, z nichž někteří možná měli za to, že jsou nesmrtelní, imunní a nezastupitelní! Je to nemoc pošetilého boháče z evangelia, který se domníval, že bude žít věčně (srov. *Lk 12,13-21*), a také těch, ze kterých se stali páni a pokládají se za nadřazené vůči všem a nikoli za služebníky všech. Často tato choroba plyne z patologie moci, z »komplexu vyvolených«, narcismu, který nadšeně hledí na svůj vlastní obraz a nevidí Boží obraz ve tváři ostatních. Zvláště těch nejslabších a potřebných. Protilemkem na tuto epidemii je milost cítit, že jsme hříšníci a říkat si z celého srdce: „Jsme jenom služebníci. Udělali jsme, co jsme byli povinni udělat“ (*Lk 17,10*).

**2.** Druhou nemoc nazval papež „martismem“ (od jména Marta) a spočívá v přehnané aktivitě. Jsou jí postiženi ti, kteří se pohrouží do práce natolik, že nevyhnutelně opomíjejí „ten nejlepší úděl“, totiž posadit se Pánu k nohám (srov. *Lk 10,38-42*). Proto Ježíš svoje učedníky nabádal, ať si „trochu odpočinou“ (srov. *Mk 6,31*), neboť opomíjet nezbytný odpočinek vede ke stresu a nervozitě. Pro toho, kdo skončil svoje poslání, je odpočinek nezbytný a povinný a je třeba jej trávit seriózně. Pobýt nějaký čas s příbuznými a respektovat volné dny jako chvíle duchovní i fyzické obnovy. Je zapotřebí osvojit si poučení Kazatele, který říká, že „všechno má svůj čas“ (*Kaz 3,1-15*).

**3.** Třetí nemoc spočívá v mentálním a duchovním „zkamenění“ a jsou jí stiženi ti, kdo mají srdce z kamene a jsou tvrdošijní (*Sk 7,51-60*); ti kdo postupně ztrácejí vnitřní klid, živost a smělost, skrývají se za papíry, stávají se „mechanismem praktik“ a nikoli „Božími muži“ (srov. *Žid 3,12*). Je to nebezpečí ztráty nezbytné lidské vnímavosti, která nám umožňuje plakat s plačícími a radovat se s radujícími! Je to nemoc těch, kdo přicházejí o „Ježíšovo smýšlení“ (srov. *Fip 2,5-11*), protože jejich srdce postupem času tuhne a stává se neschopným milovat bezpodmínečně Otce i bližního (srov. *Mt 22,34-40*). Být křesťanem totiž znamená „mít v sobě to smýšlení, jaké měl Ježíš Kristus“ (*Fip 2,5*), cítění pokory a odevzdanosti, odstupu a štědrosti.

**4.** Čtvrtou nemocí je přepjaté plánování a funkcionářství. Dochází k tomu, když apoštol všechno puntičkářsky plánuje a věří, že vytvořením dokonalého plánu se věci skutečně pohnou, přičemž se stává účetním či komercialistou. Dobře vše připravit je nezbytné, ale vystříhat se přitom pokušení chtít obsáhnout a pilotovat svobodu Ducha svatého, která zůstává vždycky větší, štedřejší než jakékoli lidské plánování (srov. *Jan 3,8*). Tato choroba propuká, poněvadž „je vždy snadnější a pohodlnější uvelebit se ve vlastních statických a neměnných pozicích. Ve skutečnosti církev prokazuje věrnost Duchu svatému do té míry, do jaké si nečiní nárok. Jej řídit a ochočit. Duch svatý je svěžestí, fantazií a novostí.“

**5.** Pátou nemocí je špatná koordinace. Nastává, když se oslabuje společenství mezi jednotlivými údy, tělo ztrácí svoji harmonickou funkčnost a ukázněnost a stává se orchestrem produkujícím hluk, protože jednotlivé údy nespolupracují a neprožívají ducha společenství a týmu. Když noha říká ruce „nepotřebuji tě“ anebo ruka hlavě „poručím já“ působí to rozpaky a pohoršení.

**6.** Šestou nemocí je duchovní Alzheimer, tedy zapomenutí na „dějiny spásy“, osobní dějiny s Pánem, na „první lásku“ (*Zj2,4*). Jde o postupný úpadek duchovních schopností, který dříve či později způsobí člověku vážný handicap, takže není schopen konat žádnou autonomní aktivitu a žije ve stavu absolutní závislosti na svých často imaginárních pohledech. Vidíme to na těch, kteří zapomněli na svoje setkání s Pánem; na těch, kteří postrádají deuteronomický smysl života; na těch, kteří kompletně závisejí na svojí přítomnosti, na svých vášních, rozmarech a mániích; na těch, kteří kolem sebe budují bariéry a zvyky a stávají se stále více otroky idolů, které si vyrobili vlastníma rukama.

**7.** Sedmou nemocí je hašteřivost a prázdná sláva, když se zdání, barva šatů a odznaky cti stanou primárním životním cílem a zapomene se na slova sv. Pavla: »Nic nedělejte z hašteřivosti nebo touhy po prázdné slávě, ale z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího než je sám« (Flp 2,3). Je to choroba, která z nás činí falešné muže a falešné ženy, žijící falešným »mysticismem« a falešným »kvietismem«. Samotný sv. Pavel takové označuje za „nepřátele Kristova kříže“, protože „se vychloubají tím, zač by se měli stydět, mají zájem jenom o věci pozemské“ (Flp 3,19).

**8.** Osmou nemocí je existenciální schizofrenie. Je to choroba těch, kdo žijí dvojitým životem; plod typického pokrytectví průměrnosti a postupující duchovní prázdnoty, kterou nemohou zaplnit doktoráty či akademické tituly. Choroba, která postihuje často ty, kteří opustí pastorační službu a zabývají se pouze úřednicinou, čímž ztrácejí kontakt s realitou a s konkrétními lidmi. Vytvářejí si tak svůj paralelní svět, ve kterém dávají stranou všechno, co přísně učí druhé, a ve skrytu sami začínají žít životem značně nevázaným. Při této chorobě je nanejvýš urgentní a nezbytná konverze (srov. Lk 15,11-32).

**9.** Devátou nemocí jsou řeči, reptání a drby. O ní jsem mluvil už mnohokrát, ale nikde ne dostatečně. Je to vážná choroba, která začíná snadno, někdy třeba jen pár slovy, zmocní se člověka a učiní z něj „rozsévače koukolu“ (kterým je satan) a v mnoha případech „chladnokrevného vraha“ pověsti vlastních kolegů a spolubratrů. Je to nemoc zbabělců, kteří nemají odvahu mluvit zpříma a mluví za zády. Svatý Pavel varuje: „Dělejte všecko bez reptání a váhání. Tak z vás budou lidé bezúhonní a bezelstní“ (Flp 2,14-15). Bratři, střežme se terorismu klevet!

**10.** Desátou nemocí je zbožšťování představených. Je to choroba těch, kdo nadbíhají představeným a doufají, že se jim od nich dostane přízně. Jsou obětmi kariérismu a oportunistu, prokazují čest lidem a nikoli Bohu (srov. Mt 23,8-12). Takoví prožívají službu jenom s myšlenkou na to, co mají dostat a nikoli na to, co mají dát. Jsou malicherní, nešťastní a inspirovaní pouze vlastním a fatálním sobectvím (srov. Gal 5,16-25). Tato choroba může postihnout i představené, když nadbíhají některým svým spolupracovníkům, aby si vymohli jejich poddanost, loajalitu a psychologickou závislost, ale konečným výsledkem je opravdová komplikita.

**11.** Jedenáctou nemocí je lhostejnost vůči druhým, když někdo myslí pouze na sebe a ztrácí upřímnost a vřelost lidských vztahů; když někdo zkušenější nedá své poznání k dispozici méně zkušenému kolegovi; když se někdo dobere určitého poznání a drží si jej pro sebe, místo aby jej pozitivně sdílel s ostatními; když se někdo z nevráživosti či potměšilosti těší ze selhání druhého, místo aby jej pozvedl a povzbudil.

**12.** Nemoc pietních tváří, totiž nevrých a sverpých lidí, kteří se domnívají, že k vážnosti potřebují melancholickou a přísnou tvář a s druhými – zvláště těmi, které považují za podřadné – zacházejí rigidně, tvrdě a arogantně. Tato *teatrální přísnost aneplodný pesimismus* jsou ve skutečnosti symptomem strachu a vlastní nejistoty. Apoštol se má snažit být zdvořilým, klidným, nadšeným a veselým člověkem, který všude rozdává radost. Srdce naplněné Bohem je šťastné, vyzařuje a předává radost všem okolo. Ihned je to vidět! Neztrácejme tedy onoho radostného ducha, oplývajícího humorem, ba sebeironií, jež nás činí lidmi oblíbenými i ve svízelných situacích. Velice nám prospěje dobrá dávka zdravého humoru. Je dobré často recitovat modlitbu sv. Tomáše Mora. Denně se ji modlím a dělá mi dobře.

**13.** Nemoc hromadění majetku nastupuje, když se apoštol snaží zaplnit existenciální prázdno ve svém srdci materiálními statky nikoli z nezbytnosti, nýbrž proto, aby se cítil bezpečným. Nic materiálního si totiž nemůžeme vzít s sebou, protože „rubáš nemá kapsy“ a všechny naše pozemské poklady – i kdyby to byly dárky – nikdy nebudou moci zaplnit toto prázdno, ba dokonce jej učiní náročnějším a hlubším. Těmto lidem Pán opakuje: »Říkáš 'Jsem bohatý, mám všeho dost, nic nepotřebuji' a nevíš, že jsi ubohý, politováníhodný, chudý, slepý a nahý.. Bud' tedy horlivý a dej se na pokání« (Zj 3,17-19). Hromadění jenom obtěžuje a neúprosně zpomaluje cestu! Napadá mne anekdota: Kdysi španělští jezuité popisovali Tovaryšstvo Ježíšovo jako „lehkou kavalerii církve“. Vzpomínám si na jednoho mladého jezuitu, který během stěhování nakládal na kamion svoje věci: kufry, knihy, předměty a dárky, a přitom poznamenal: *to má být ta lehká kavalerie církve?* Naše stěhování je příznakem této choroby.

**14.** Nemoc uzavřených kroužků, ve kterých se příslušnost k nějaké skupince stává silnější než příslušnost k Tělu a někdy i k samotnému Kristu. Také tato nemoc začíná vždycky dobrými úmysly, ale postupem času zotročuje a stává se rakovinou, která ohrožuje Tělo a způsobuje mnoho zla – pohoršení – zvláště těm nejmenším našim bratřím. Nejzákladnějším nebezpečím je sebeničení či palba do vlastních řad. Je to zlo, které zasazuje rány zevnitř (srov. slova Pavla VI., který v souvislosti se situací v církvi mluvil o „satanově dýmu, který nějakou štěrbinou pronikl do Božího chrámu“ – homilie 29. června 1972). A Kristus praví, že »každé království proti sobě rozdvojené zpusne« (Lk 11,17).

**15.** A poslední je nemoc světského profitu a exhibicionismů, když apoštol svoji službu transformuje na mocenské postavení a svoji moc na zboží, za něž získává světské zisky či větší moc. Je to choroba lidí, kteří nenasytně usilují o růst vlastní moci a za tímto účelem jsou schopni očerňovat, pomlouvat, nactiurhat a diskreditovat druhé dokonce i v novinách a časopisech. Přirozeně proto, aby se exhibovali a dokázali, že jsou schopnější než druzí. Také tato nemoc Tělu velmi škodí, protože přivádí lidi k ospravedlňování jakéhokoli prostředku, jen aby se dosáhlo

cíle, často ve jménu spravedlnosti a transparentnosti! Tady si vzpomínám na jednoho kněze, který si zvolil novináře, aby jim vyprávěl o soukromých a důvěrných – někdy smyšlených - záležitostech svých spoluprátrů i farníků. Pro něj bylo důležité pouze to, aby byl na prvních stránkách, protože měl dojem, že je »mocný a přesvědčivý«, ale způsobil mnoho zla druhým i církvi. Chudák!

Bratři, tyto nemoci a takováto pokušení jsou přirozeně nebezpečím pro každého křesťana a pro každou kurii, komunitu, kongregaci, farnost a církevní hnutí a mohou se vyskytovat na rovině individuální i komunitní.

Je třeba vyjasnit si, že jedině Duch svatý – duše mystického Kristova Těla, jak praví Nicejsko-Cařihradský koncil: »Věřím.. v Ducha svatého, Pána a dárce života« - uzdravuje každou nemoc. Duch svatý podporuje každé upřímné úsilí o očistu a každou ochotu k obrácení. On nám umožňuje chápat, že každý úd má účast na posvěcení těla i na jeho oslabení. On je promotorem harmonie. »Ipse harmonia est« - říká sv. Basil. Svatý Augustin říká: »Dokud nějaká část patří k tělu, není jeho uzdravení beznadějně, avšak, co je odděleno, nelze ošetřit, ani uzdravit« (Sermo, CXXXVII, 1). Uzdravení je také plodem uvědomění si choroby a osobního i komunitního rozhodnutí léčit se trpělivě, pečlivě a vytrvale.“

22.12.2014

### **Ošetřovat rány a léčit se z prohřešků, popřál papež vatikánským zaměstnancům**

**Vatikán.** „Pýcha proměnila anděly v demony, pokora staví lidi na roveň andělům.“ Tato citace ze sv. Augustina uvozuje promluvu Svatého otce Františka, kterou dnes v poledne oslovil vatikánské zaměstnance a spolupracovníky, shromážděné v aule Pavla VI. „Nechtěl jsem, aby mé druhé římské vánoce uběhly, aniž bych pozdravil kuriální zaměstnance, včetně oněch takzvaně „neznámých a neviditelných“, prohlásil papež v úvodu. Poté pracovníky vyzval, aby v přípravě na slavnost Narození Páně rozjímali nad textem, který dopoledne pronesl pro představené v římské kurii, a aby si došli ke zpovědi.

*"Když svatý Pavel mluví o Kristovu tělu, říká (...): »Bůh sestavil tělo tak, že se údům podřadnějším věnuje větší péčlivost, aby nenastal v těle nepořádek, ale aby se údy vzájemně staraly jeden o druhý« (1 Kor 12,21-25). Při myšlence na tato slova a na vás, kteří jste součástí kurie a vytváříte z ní živé, dynamické a dobře pěstěné Tělo, jsem jako výchozí bod našeho setkání zvolil slovo „péče“.*

Petrův nástupce tento pojem objasnil na výjevu matky, která ošetřuje svého nemocného syna. Pečuje o něj s oddaností, bere na sebe jeho bolest, nehledí na čas a únavu, nýbrž pouze touží po jeho uzdravení. Nadcházející vánoce se proto mohou stát příležitostí k ošetření jakékoliv rány a k léčení všech nedostatků, vyzdvihl papež a předložil svým podřízeným jakýsi dekalog na slovo „péče“ (italsky *cura*, které ovšem nijak etymologicky nesouvisí s *curia*, tedy kurií).

*"Vybízáím vás,*

*abyste pečovali o svůj duchovní život, o vztah k Bohu, který je oporou všeho, co děláme a co jsme. Křesťan, který se neživí modlitbou, svátostmi a Božím slovem, nevyhnutelně vadne a usychá. Pečovat o duchovní život.*

*abyste pečovali o rodinný život a dávali svým dětem a drahým nejenom peníze, ale především čas, pozornost a lásku,*

*abyste pečovali o své vztahy s druhými, proměňovali víru v život a slova v dobré skutky, zaměřené zejména na nejpotřebnější lidi,*

*abyste pečovali o svůj jazyk. Očistili jej od urážlivých a hanlivých slov i od frazeologie světského úpadku,*

*abyste léčili rány srdce olejem odpuštění. Odpouštěli lidem, kteří vás zranili, a ošetřovali rány, které jsme způsobili druhým,*

*abyste dbali na svou práci. Vykonávali ji s nadšením, pokorou, kompetencí a zanícením, s duší, která dokáže děkovat Pánu,*

*abyste se opatrovali před závistí a žádostivostí, nenávisí a zápornými city, které užírají náš vnitřní pokoj a mění nás na lidi zničené a ničící,*

*abyste se opatrovali před záští, vedoucí k pomstě, před leností, vedoucí do existenciální eutanázie, před ukazováním prstem, vedoucím k domýšlivosti, a před neustálým stěžováním, dovádějícím k zoufalství. Víím, že někdy člověk někoho pomluví, aby si uchoval pracovní místo, nebo aby se obhájil. Chápu tyto situace, ale takováto cesta dobře nekončí. Nakonec se tu všichni zničíme a ničemu to neposlouží. Spíše Pána prosme o moudrost, abychom se včas dokázali kousnout do jazyka, abychom neřekli nespravedlivá slova, která zanechávají hořkost v ústech,*

*abyste pečovali o nejslabší bratry, (...) tedy starali se o staré lidi, nemocné, hladové, bezdomovce a cizince. Podle toho totiž budeme souzeni.*

*abyste dbali na slavení vánoc nikoli ve smyslu komerčního konzumismu, vnějšího dojmu, neužitečných dárků nebo zbytečného plýtvání, nýbrž naopak jako svátku radosti z přijetí Pána v jesličkách a v srdci.*

Každý by se měl zamyslet nad tím, čemu věnovat největší péči, doplnil Svatý otec. Avšak jedna starost je zcela zásadní, zdůraznil.

*"Především pečovat o rodinu! Rodina je poklad, děti jsou poklad. Rodiče si mohou položit otázku, zda mají čas hrát si s dětmi. Hra s dětmi je něco velmi krásného. Tady se zasévá budoucnost."*

Pomysleme, jak by se změnil svět, kdyby každý z nás ihned začal velkoryse a seriózně pečovat o svůj vztah k Bohu a k bližním, poznamenal papež František. Kdybychom našli svůj poklad a sílu v pokoře. Častokrát totiž máme z pokory a něhy strach.

*"Toto jsou pravé Vánoce. Oslavovat chudobu Boha, který se zřekl sám sebe a vzal na sebe přirozenost služebníka (Flp 2,7), Boha, který obsluhuje u stolu (Lk 22,27), Boha, který se skrývá před moudrými a chytrými a odhaluje se maličkým (Mt 11,25), „Syna člověka, který nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny (Mk 10,45)."*

Avšak Vánoce jsou zejména oslavou pokoje, který na zem přineslo dítě Ježíš a o kterém zpívají andělé, dodal Svatý otec. Tento pokoj potřebuje náš zápal a naši péči, které zahřejí mrazivá srdce, povzbudí duše bez důvěry a ozáří pohaslý zrak světlem Ježíšovy tváře.

*"Nechtěl bych zakončil své přání, aniž bych vás požádal o odpuštění za nedostatky z mé strany nebo ze strany mých spolupracovníků a také za některé skandály, které velmi ubližují. Promiňte mi. Pěkné vánoce a prosím, modlete se za mne!!"*

24.12.2014

### **Papežovo vánoční přání na Korejský poloostrov**

**Vatikán.** Svatý stolec dnes zveřejnil přání papeže Františka, s kterým se obrací na věřící v Koreji. Petrův nástupce vzpomíná na svou srpnovou návštěvu v zemi – zejména na liturgii k počtě korejských mučedníků, setkání s mladými lidmi, ale také na jiné momenty apoštolské cesty, které se mu vryly do paměti.

„Prosím Pána“, píše dále papež František, „aby světlo, které na svět vyzařuje betlémské Dítě, stále naplňovalo vaše srdce, rodiny a společenství. Také o těchto vánocích nás Ježíš k sobě opětovně přitahuje svou božskou dobrotou. Ježíš je k nám dobrý, velmi dobrý“, zdůrazňuje František a dodává: „Pouze jeho přítomnost může člověku dát pravé štěstí, které bez Něho nenastane, protože jenom On činí život stále novým a krásným.“

V závěru svého poselství Svatý otec korejským věřícím přeje klidné a požehnané vánoce a žádá je o modlitbu.

### **Homilie**

24.12.2014

### **Dovolím Bohu, aby mne měl rád?**

„Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům země vzhází světlo“ (Iz 9,1). „Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila“ (Lk 2,9). Takto nám liturgie této svaté vánoční noci představuje Narození Spasitele: jako světlo, které prostupuje a rozptyluje tu nejhlubší temnotu. Pánova přítomnost uprostřed Jeho lidu odnímá tíhu porážky a chmur otroctví a nastoluje radost a veselí.

Také my jsme tuto požehnanou noc přišli do Božího domu procházejíce temnotami, jež obestírají zemi, avšak vedeni plamenem víry, která osvětluje naše kroky, jsme ožívováni nadějí, že nalezneme „veliké světlo“. Otevřenost srdce nám také umožní rozjímat o zázraku onoho dítěte-slunce, které rozjasňuje horizont shůry.

Původ temnot, které obestírají svět, se ztrácí v noci časů. Pomysleme na onu ponuru chvíli, kdy byl spáchán první zločin lidstva, když Kain zaslepený závistí vztáhl ruku proti bratru Ábelovi (srov. Gen 4,8). Tak byl běh věků poznamenán násilím, válkami, nenávisť a svévolí. Avšak Bůh, který vložil svá očekávání do člověka, kterého učinil ke svému obrazu a podobě, čekal. Bůh čekal. Čekal tak dlouho, až se zdálo, že možná rezignoval. Nemohl však rezignovat, nemohl zapřít sám sebe (srov. 2 Tim 2,13). Tváří v tvář zkaženosti lidí a národů tedy stále trpělivě čekal. Boží trpělivost! Jak nesnadné chápat trpělivost, kterou s námi má Bůh.

Světlo rozrážející tmu nám během dějin zjevuje, že Bůh je Otec a že jeho trpělivá věrnost je mocnější než temnoty a zkaženost. V tom spočívá zvěst vánoční noci. Bůh nezná hněv a netrpělivost; jako otec z podobenství o ztraceném synu neustále vyhlíží v dálce svého vracejícího se syna. Trpělivě celé dny. Boží trpělivost.

Izaiášovo proroctví zvěstuje příchod velikého světla, které pronikne temnotu. Rodí se v Betlémě a je přijato milujícíma rukama Marie, Josefovým citem a úžasem pastýřů. Když andělé oznamují pastýřům narození Vykupitele činí tak těmito slovy: „To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích“ (Lk 2,12). Tímto „znamením“ je právě Boží pokora, pokora Boží dovedená do krajnosti; je to láska, s níž na sebe Bůh onu noc vzal naši křehkost, naše utrpení, naše úzkosti, naše touhy a naše omezení. Poselství, které všichni očekávali a které v hloubi své duše hledali, nebylo nic jiného než Boží něha, Bůh, který na nás hledí přívětivými očima a přijímá naši ubohost, Bůh zamilovaný do naší maličkosti.

Tuto svatou noc, když rozjímáme o Dítěti Ježíši právě narozeném a položeném do jeslí, jsme pozváni se zamyslet. Jak přijímáme tuto Boží něhu? Nechám se od Boha dostihnout, obejmout anebo Mu bráním se přiblížit? „Já hledám Boha“ – mohli bychom namítnout. Nicméně, nejdůležitější není hledat Jež, nýbrž nechat se od Něho hledat, nalézt a pohladit s přívětivostí. Toto je otázka, kterou nám toto Dítě klade svojí přítomností: dovolím Bohu, aby mne měl rád?

A dále: máme odvahu přijímat s jemnocitem svízelné situace a obtíže těch, kdo jsou vedle nás, anebo dáváme přednost neosobním řešením, která jsou možná efektivní, ale postrádají evangelní vřelost? Jak velice dnešní svět potřebuje něhu! Boží trpělivost, Boží blízkost, Boží něha.

Křesťanova odpověď se nemůže lišit od té, kterou dává Bůh naší nepatrnosti. Životu je třeba čelit dobrotou a mírností. Když si uvědomíme, že Bůh je zamilován do naší nepatrnosti a sám se stává maličkým, aby se s námi mohl lépe setkat, nemůžeme mu neotevřít svoje srdce a prosit jej: „Pane, pomoz mi být jako ty, daruj mi milost něhy v těch nejtvrdějších životních okolnostech, daruj mi milost spřízněnosti tváří v tvář každé nouzi, mírnosti v každém konfliktu.

Drazí bratři a sestry, rozjímáme v této svaté noci o jesličkách: „lid, který chodil ve tmě, uvidí veliké světlo“ (Iz 9,1). Uviděli jej obyčejní lidé, lidé připravení přijmout Boží dar. A naopak jej neviděli arogantní, pyšní a ti, kteří stanovují zákony podle svých osobních kritérií, ti kteří se uzavírají do sebe. Hledme na jesličky, modleme se a prosme Panenskou Matku: „Ó, Maria, ukaž nám Ježíše!“

**Urbi et Orbi**

25.12.2014

### **Ježíš je spásou každého člověka a každého národa**

Drazí bratři a sestry!

Požehnané Vánoce!

Ježíš, Syn Boží a Spasitel světa se nám narodil. Narodil se v Betlémě jedné panně, čímž splnil dávná proroctví. Panna se nazývá Maria, její manžel Josef.

Jsou to prostí lidé, plní naděje v Boží dobrotu, kteří přijmou Ježíše a rozpoznají Jež. Duch svatý tak osvětlil i betlémské pastýře, kteří pospíchali k jeskyni a klaněli se Dítěti. Potom Duch svatý přivedl do jeruzalémského chrámu starce Simeona a Annu a tito skromní lidé v Ježíši rozpoznali Mesiáše. „Neboť moje oči uviděly tvou spásu – zvolal Simeon – spásu, kterou Bůh připravil pro všechny národy“ (Lk 2,30).

Ano, bratři, Ježíš je spásou každého člověka a každého národa!

Jeho, Spasitele světa, dnes prosím, aby střežil naše bratry a sestry z Iráku a Sýrie, kteří již dlouho trpí probíhajícím konfliktem a spolu s příslušníky jiných etnických a náboženských skupin jsou vystaveni brutálnímu pronásledování. Kéž jim Narození Páně přinese naději stejně jako četným uprchlíkům a utečencům, dětem, dospělým a starým lidem tohoto regionu i celého světa; promění lhostejnost v blízkost a odmítání v pohostinnost, aby ti, kteří jsou nyní zkoušeni, obdrželi humanitární pomoc, která jim umožní přežít tuhou zimu, vrátit se do vlasti a důstojně žít. Pán ať otevře srdce lidí důvěře a daruje svůj pokoj celému Blízkému východu, počínaje zemí, která byla požehnána Jeho Narozením, a podpoří úsilí těch, kteří jsou aktivně zapojeni do dialogu mezi Izraelci a Palestinci.

Ježíši, Spasiteli světa, střež ty, kteří trpí na Ukrajině a dopřej oné milované zemi, aby překonala napětí, přemohla nenávisť a násilí a zahájila novou cestu bratrství a smíření.

Kristus, Spasitel, ať daruje pokoj Nigérii, kde je prolévána další krev a mnozí lidé jsou neprávem odloučeni od svých blízkých a drženi v zajetí nebo masakrováni. Vyprošuji pokoj zvláště Libyi, Jižnímu Súdánu, Středoafričké

republice a různým regionům Demokratické republiky Kongo, a žádám, aby ti, kdo nesou politickou odpovědnost za vedení dialogu, překonali rozpory a vytvářeli trvalé bratrské soužití.

Ježíš ať zachrání četné dětské oběti násilí, pokoutního obchodování a obchodu s lidmi anebo donucené stát se vojáky. Tolik je dětí zneužíváno! Ať přinese útěchu rodinám dětí zabitých minulý týden v Pákistánu. Ať je nablízku těm, kdo trpí nemocemi, zvláště obětím epidemie eboly, zejména v Libérii, v Sierra Leone a v Guineji. Ze srdce povzbuzuji ty, kteří odvážně pomáhají nemocným a jejich příbuzným, a naléhavě vyzývám k zajištění asistence a nezbytných terapií.

Dítě Ježíš. Moje myšlenky zalétají ke všem dětem, které byly dnes zabity a týrány, jak k těm, kterým se tak stalo ještě před narozením, protože se jim nedostalo velkodušné rodičovské lásky jejich rodičů a byli pohřbeni v egoismu kultury, která nemiluje život; tak k dětem, které byly nuceny uprchnout před válkami a pronásledováním, byly zneužity a vykořisťovány před našima očima s naší mlčenlivou spoluvinou a k dětem zmasakrovaným bombardováním i tam, kde se narodil Boží Syn. A stále křičí nevinné mlčení těch, které zahynuly Herodovým mečem. Na jejich krvi dnes spočívá stín nynějších Herodů. Opravdu mnohé slzy se o těchto Vánocích mísí se slzami Dítěte Ježíše.

Draží bratři a sestry, kéž Duch svatý dnes osvítlí naše srdce, abychom mohli v Dítěti Ježíši narozeném v Betlémě rozpoznat spásu darovanou Bohem každému z nás, každému člověku a všem národům země. Kristova moc, která je osvobozením a službou, ať se dá pocítit četným srdcím těch, kdo trpí válkami, pronásledováním a otroctvím. Kéž svojí krotkostí tato božská moc odstraní tvrdost ze srdcí mnoha mužů a žen pohroužených do světskosti a lhostejnosti. Kéž Jeho vykupitelská moc promění zbraně v pluchy, ničení v kreativitu, nenávisť v lásku a něhu. Tak budeme moci s radostí říci: „Naše oči uviděly tvou spásu“.

Požehnané Vánoce všem!

26.12.2014

### **Papež telefonoval křesťanům do iráckého uprchlického tábora**

**Vatikán/Irák.** V předvečer Narození Páně se papež František telefonicky spojil prostřednictvím satelitu italské katolické televize *Sat2000* s uprchlíky v iráckém táboře Ankawa nedaleko Erbilu. Jeden tamější kněz tlumočil papežova slova do arabštiny.

*„Dobrý večer, tento vánoční večer zdravím vás všechny, kteří se chystáte slavit eucharistii, a spojuji se s vámi. Všechny objímám a všem přeji požehnané Vánoce! Jste v podobné situaci jako Ježíš při svém narození. Nebylo pro Něho místo, byl vyhnán pryč a musel utéci do Egypta, aby zachránil život. Dnes večer jste na tom podobně jako Ježíš a já vám žehnám, a jsem vám nablízku. Myslím na to, že jste v situaci, která vás přibližuje Ježíši, a tím více se za vás modlím.“*

Řekl mimo jiné papež František na Štědrý večer křesťanům v uprchlickém táboře Ankawa nedaleko iráckého Erbilu.

### **Angelus**

26.12.2014

### **Náboženská svoboda je nezcizitelným právem každého člověka**

Dobrý den, draží bratři a sestry!

Dnes nám liturgie připomíná svědectví svatého Štěpána. Spolu s dalšími šesti jej vybrali apoštolové, aby se stal jáhnem, sloužil chudým, sirotkům a vdovám Jeruzalémské obce a stal se prvním mučedníkem církve. Štěpán svým mučednictvím uctil Krále králů, který přišel na svět, vydal Mu svědectví a nabídl Mu dar svého života jako to činil ve službě potřebným. Ukazuje nám tak, jak v plnosti žít tajemství Vánoc.

Evangelium tohoto svátku přináší část Ježíšovy promluvy určené učedníkům, kterým svěřuje poslání. Říká jim: „Budete ode všech nenáviděni pro mé jméno. Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen“ (*Mt 10,22*). Tato slova Páně nenarušují slavení Vánoc, nýbrž snímají onen falešný přeslazený nános, který k nim nepatří. Umožňují nám chápat, že ve chvílích zkoušek přijatých z víry, je násilí přemoženo láskou, smrt životem. A k opravdovému přijetí Ježíše do našeho života a k prodloužení radosti Svaté noci vede právě ta cesta, kterou ukazuje evangelium, tedy dosvědčování Ježíše pokorou a mlčenlivou službou, bez strachu z toho, že jdeme proti proudu a osobně za to zaplatíme. A třebaže ne všichni jsou povoláni prolít krev jako svatý Štěpán, po každém křesťanovi se žádá, aby byl za každých okolností koherentní s vírou, kterou vyznává. A křesťanská koherence je milost, o níž máme Pána



prosit. Být koherentní, žít jako křesťané a neříkat „jsem křesťan“ a přitom žít jako pohan. Koherence je milost, o kterou je třeba dnes prosit.

Následovat evangelium je zajisté náročná, ale krásná, překrásná cesta, a kdo se po ní ubírá věrně a odvážně, obdrží dar, který přislíbil Pán mužům a ženám dobré vůle. Jako to zpívali andělé v den Pánova Narození: „Pokoj!“. Tento pokoj darovaný Bohem je s to rozjasnit svědomí těch, kteří přestáním životních zkoušek umějí přijmout Boží Slovo a snaží se jej dodržovat vytrvale až do konce (srov. Mt 10,22).

Dnes, bratři a sestry, se modleme zejména za ty, kteří jsou diskriminováni, pronásledováni a zabíjeni kvůli svědectví vydávanému Kristu. Chtěl bych říci každému z nich: nesete-li tento kříž s láskou, vstoupili jste do tajemství Vánoc a jste v Kristově srdci a v srdci církve.

Modleme se dále, aby také díky oběti těchto dnešních mučedníků – a je jich velice mnoho – zesílila v každé části světa snaha uznat a konkrétně zabezpečit náboženskou svobodu, která je nezcizitelným právem každé lidské bytosti.

Drazí bratři a sestry, přeji vám, abyste klidně prožili vánoční svátky. Svatý Štěpán, jáhen a prvomučedník ať je nám oporou na naší každodenní cestě, kterou, jak doufáme, nakonec završíme radostným společenstvím svatých v Ráji.